

Cvičení z fyziologie rostlin

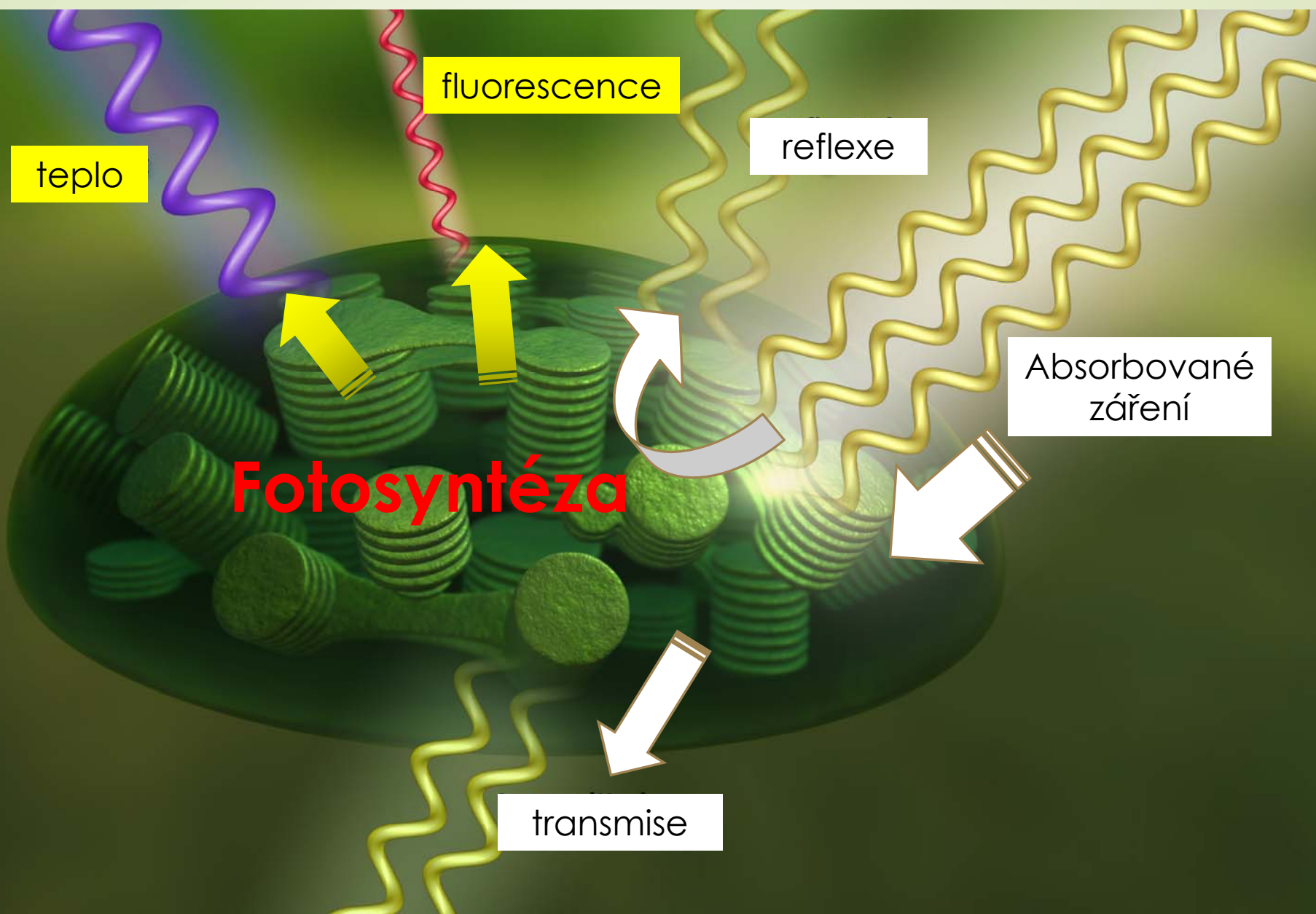

7. Fluorescence chlorofylu jako indikátor stresu

Měření rychlosti fotosyntézy

- Gravimetrické metody
(přírůstek hmotnosti fotosynt. objektu, hromadění asimilátů)
- Voluntometrické metody
(změny tlaku a objemu – kapilára napojená na komoru s objektem)
- Gazometrické metody
(IRGA [CO_2 , H_2O] napojen na komoru s objektem)
- Oxymetrické metody
(O_2 elektroda/optoda, koncentrace O_2 v kapalném vzorku)
- **Fluorometrické metody** – primární procesy f.
(fluorometr, měření indukované fluorescence chlorofylu)
- Metody dálkového průzkumu – nepřímé metody
(UAV/satelitní snímkování - *odhad* aktuální aktivity a základě vegetačních indexů [obsah Chl, vlhkost,..])

teplo

fluorescence

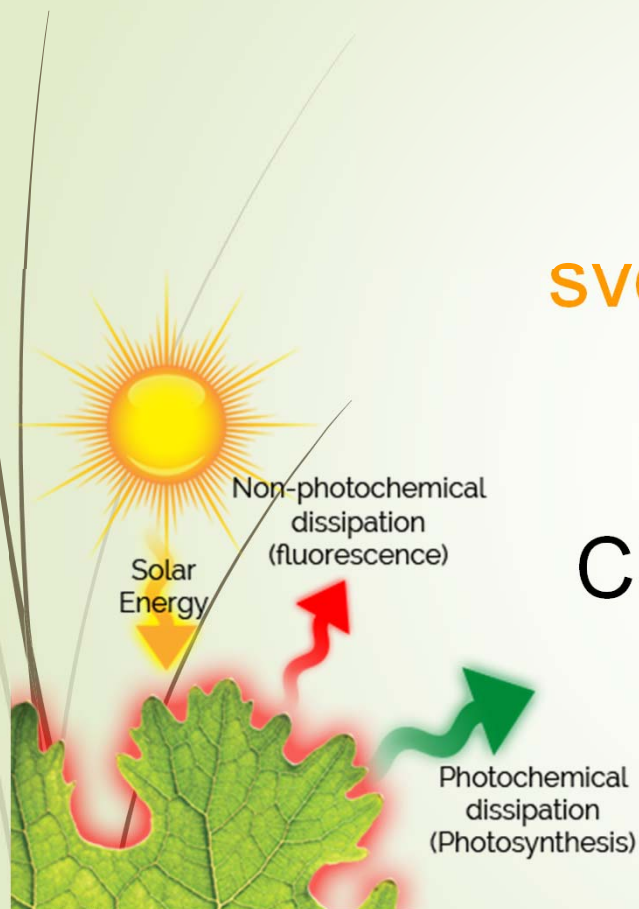
reflexe

Absorbované
záření

Fotosyntéza

transmise

Fluorescence chlorofylu

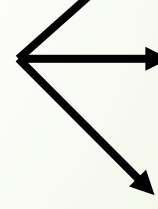
světlo

Chl

$^1\text{Chl}^*$

fotosyntéza

teplo

fluorescence

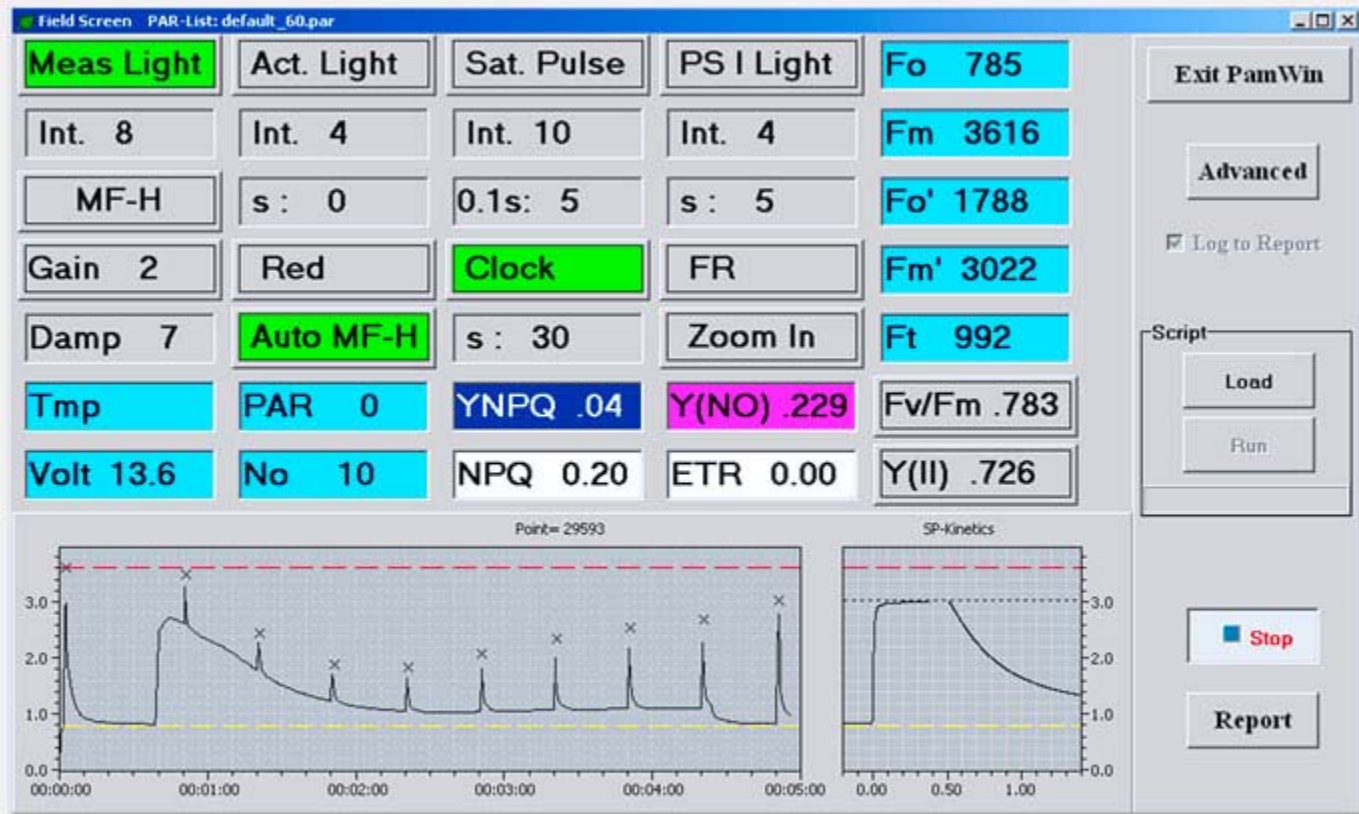
tyto tři procesy jsou na sobě závislé
= snížení jednoho vede ke zvýšení druhých dvou
např. snížení fotosyntézy vede ke zvýšení tepelné disipace a fluorescence

Měření fluorescence chlorofylu

Měření fluorescence chlorofylu

Měření fluorescence chlorofylu

Měření fluorescence chlorofylu

Měření fluorescence chlorofylu

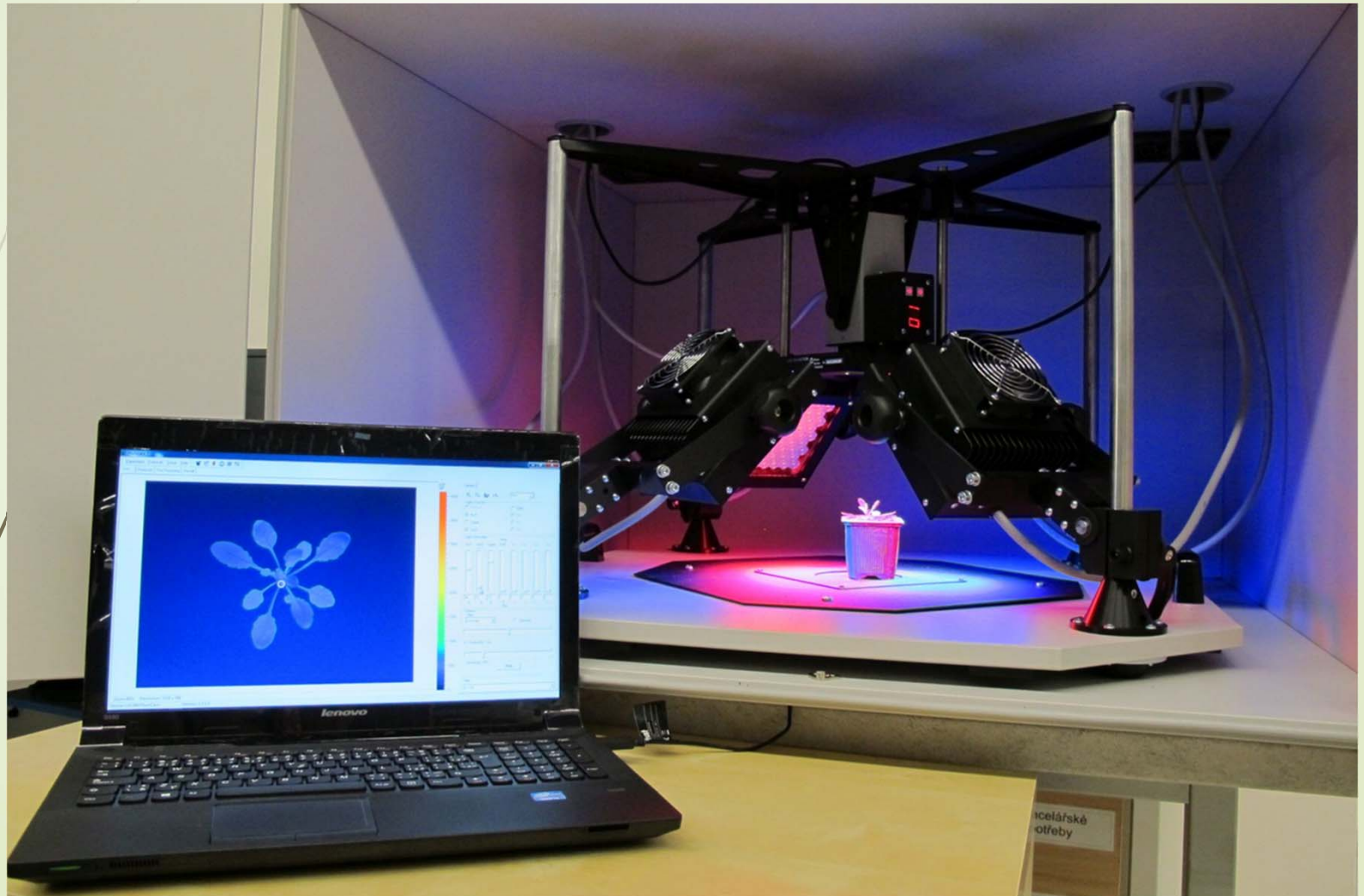

Měření fluorescence chlorofylu

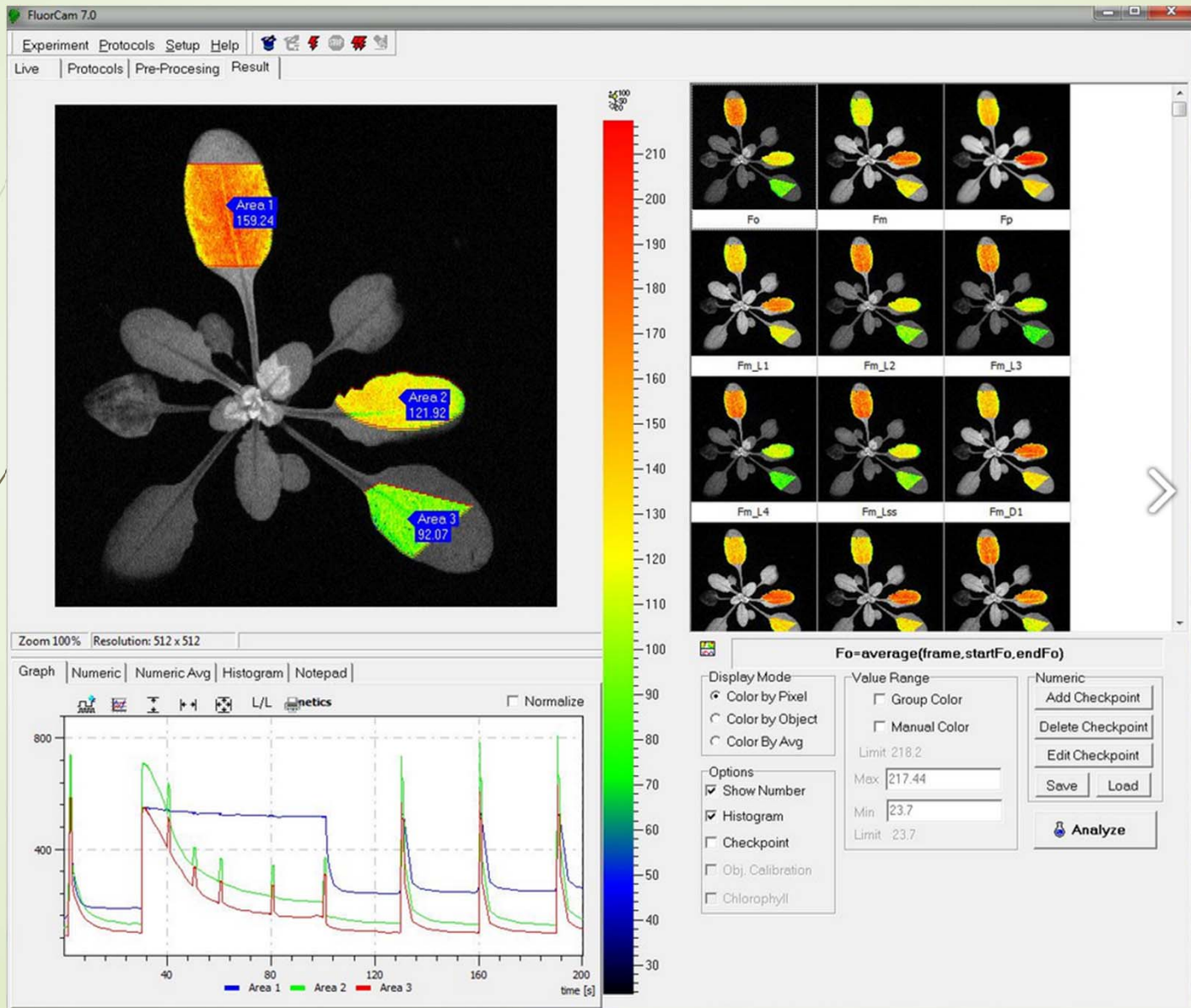

Měření fluorescence chlorofylu

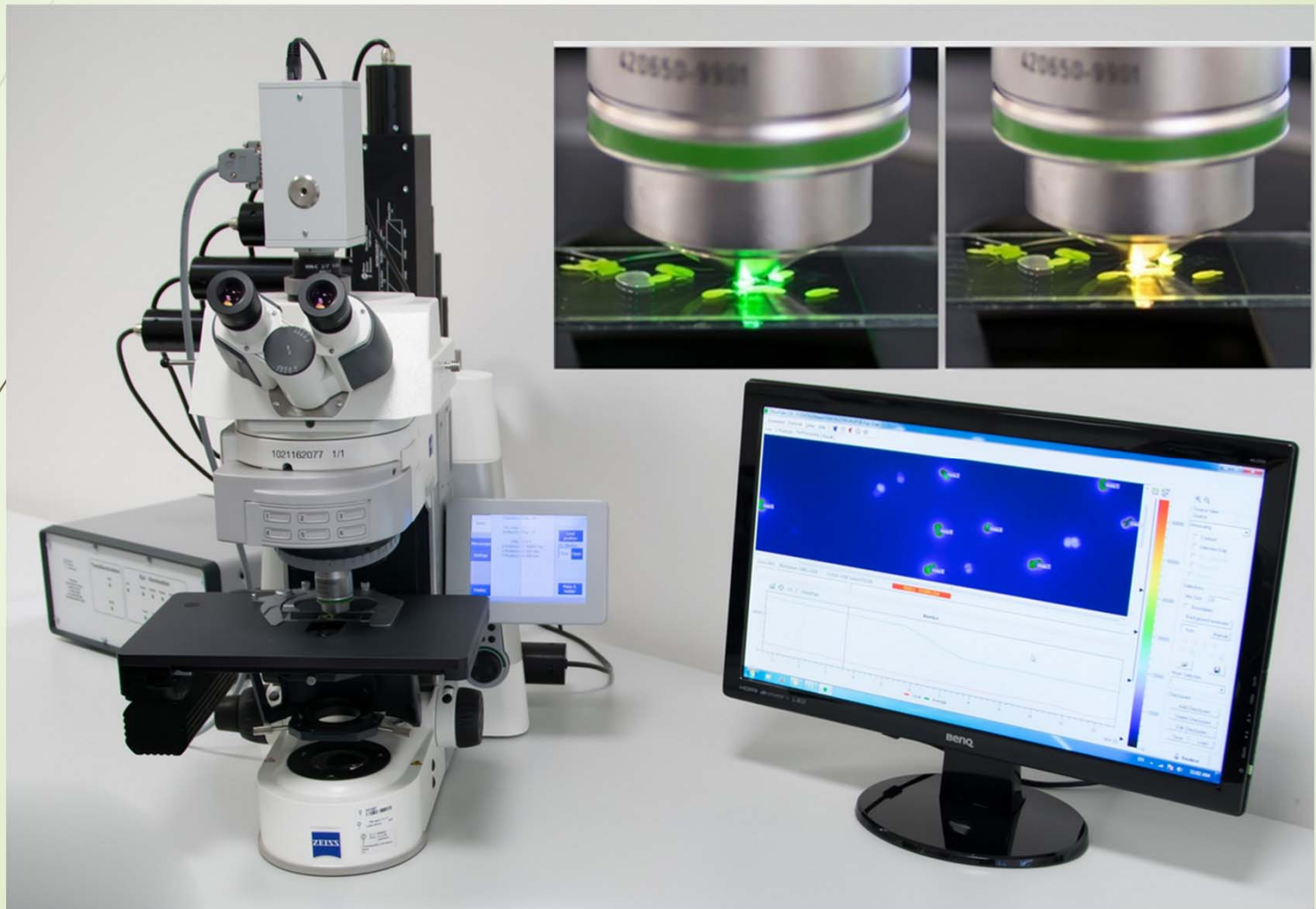

Měření fluorescence chlorofylu

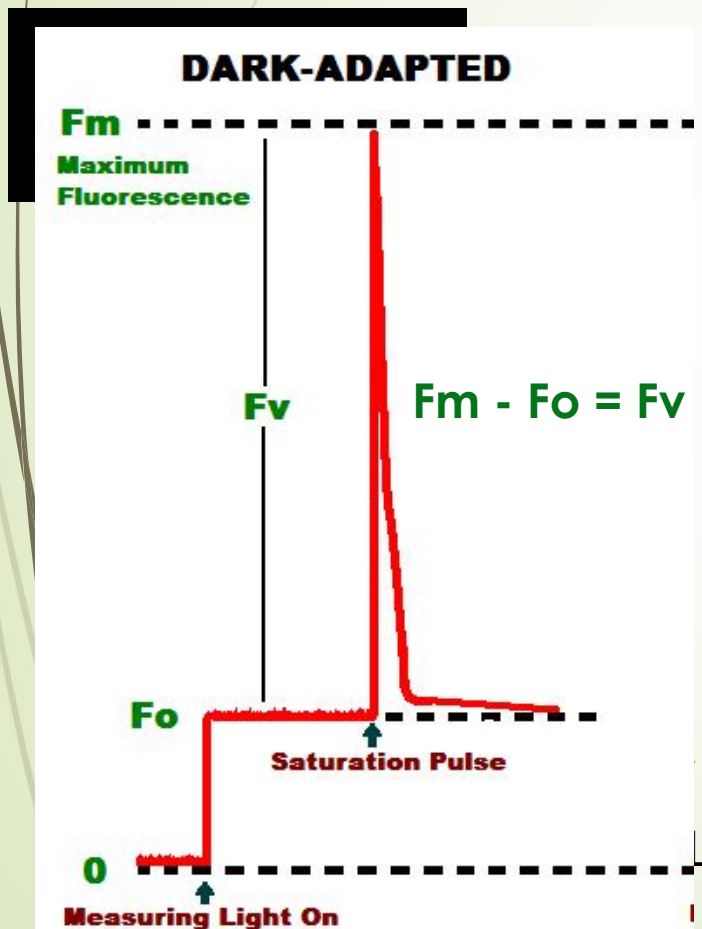

Měření fluorescence chlorofylu

Měření fluorescence chlorofylu

Metoda saturačních pulzů – používá stanovení maximální a aktuální rychlosti přenosu energie redoxními systémy membrány thylakoidu

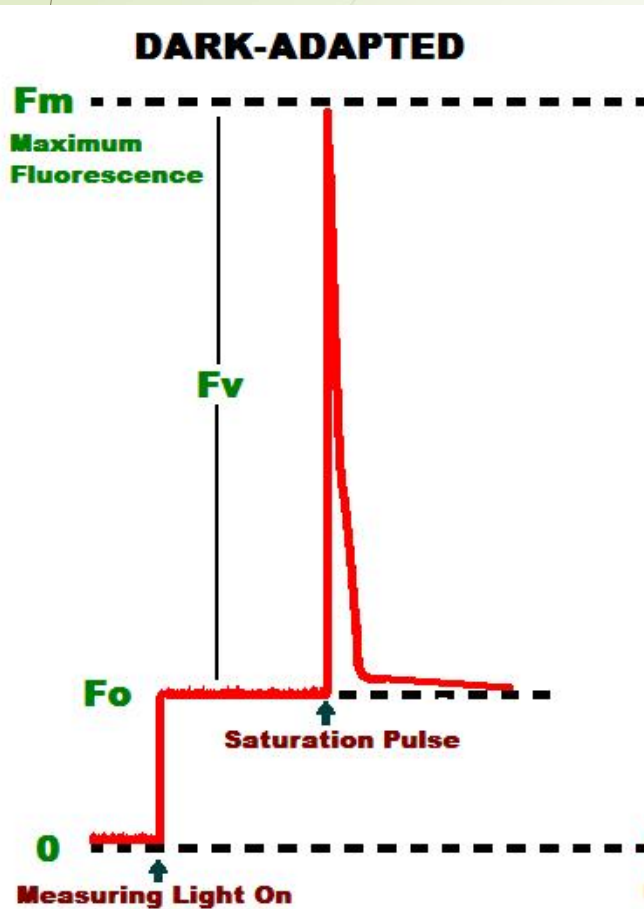
- Measuring light = měřící světlo: světlo o nízké intenzitě, vyvolá tzv. základní fluorescenci chlorofylu F_0 (nedojde k separaci náboje na chlorofylu, všechna energie jde do fluorescence)

- Saturation pulse = saturační pulz: krátký pulz světla o vysoké intenzitě, vyvolá tzv. maximální fluorescenci chlorofylu F_M (úplná redukce chinonu Q_A a tím potlačení fotochemické cesty)

F_v – variabilní fluorescence

Měření fluorescence chlorofylu

$$Fv/Fm = (Fm - Fo) / Fm$$

- základní fluorescenční poměr
- Ekvivalent maximální efektivity fotochemických reakcí v PS2
- u většiny rostlin v optimálním stavu je hodnota blízká 0.83
- jakékoli snížení od optimální hodnoty znamená určité poškození fotosystémů
(vratné nebo nevratné)

Měření fluorescence chlorofylu

Výhody:

- ▶ Nedestruktivní měření
- ▶ rychlá odezva na stres:
vhodná pro měření reakcí rostlin
na vysokou/nízkou teplotu, vysokou/nízkou ozářenost,
poškození patogeny, znečištění životního prostředí...

Nevýhody:

- ▶ Nespecifická odezva vůči různým konkrétním typům stresu
  - ▶ Nutné další metody pro stanovení typu působícího stresu

Úloha:

Změny základního fluorescenčního poměru (FV/FM) jako indikátoru tepelného stresu

Princip:

Pokud je fotosyntetický aparát rostlin nebo celá rostlina vystavena působení některého stresu, dochází k negativnímu ovlivnění funkce PS II, což se projeví ve snížení hodnoty FV/FM.

- Opakované tepelné ovlivnění v temperované komoře (45°C)

Cíl:

Zjistit vliv působení tepelného stresu na fotochemické procesy fotosyntézy (parametr Fv/Fm) u vybraných druhů rostlin.

Materiál a pomůcky:

Fluorometer PAM 210, temperovaná komora (Memmert UFE 400)

smetánka lékařská (*Taraxacum officinale*)

jitrocel střední (*Plantago media* L.)

habr obecný (*Carpinus betulus*) / borovice lesní (*Pinus sylvestris*)

Snímek 17

UH [2]2 Budeme tyto druhy taky používat? Nejsou tam jejich fotky...
Uživatel typu Host; 13.04.2021

Materiál a pomůcky

smetánka lékařská
(*Taraxacum officinale*)

borovice lesní
(*Pinus sylvestris*)

Materiál a pomůcky

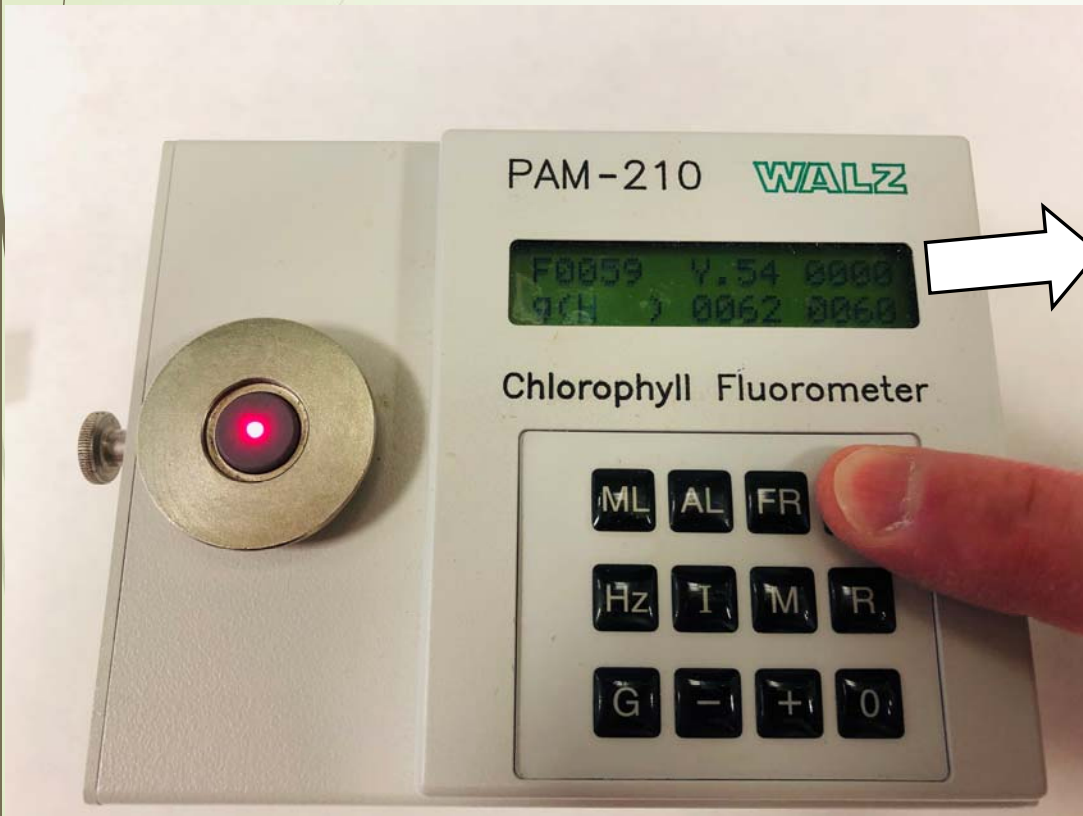

Materiál a pomůcky

V tepelné komoře musí být připravena temperovaná kádinka s vodou

Příprava měření

F_V/F_M		
F0431	Y.79	0000
g (L)	0429	2040
	F_0	F_M

Nastavení:

[I]

ML:3

SP:8

PAM-210

WALZ

F0059 Y.54 0000
9CH) 0062 0060

Chlorophyll Fluorometer

ML

AL

FR

Hz

I

M

R

G

-

+

0

Postup

1. Zapněte fluorometr PAM-210 a počkejte na ukončení úvodních testů (cca 30s).
2. V nabídce na displeji fluorometru nastavte intenzity použitých typů světla (opakovaným mačkáním tlačítka „I“ na klávesnici fluorometru: ML - měřící světlo, AL - aktinické světlo, FR - vzdálené červené záření, SP - saturační pulz
ML = 3, AL = *nenastavuje se*, FR = *nenastavuje se*, SP = 10 (tj. maximální hodnota)
3. Vložte měřený list na měřící bod přístroje a přiložte z vrchu magnetickou krytku, přístroj vypněte (pro vypnutí všech měření)
4. Ponechte měřený list takto po dobu 5 minut (zatemnění).
5. Po uplynutí doby zapněte přístroj a zkontrolujte stav na displeji:

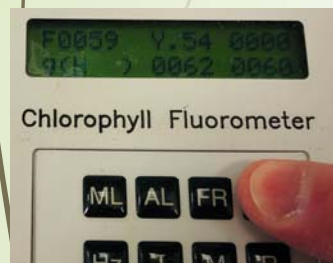
F_V/F_M

F0431	Y.79	0000
g (L)	0429	2040

F_0 F_M

Pokud nesvítí „L“ vymáčkněte na klávesnici fluorometru tlačítko ML

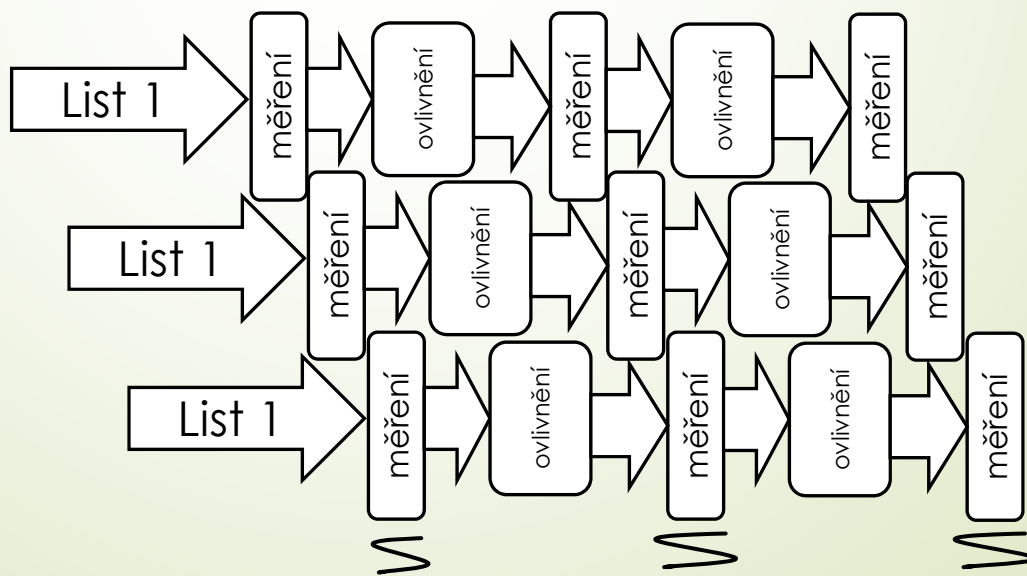
6. Po 3s stlače „SP“ pro provedení měření. Na displeji přístroje odečtete hodnotu F_0 , F_M , F_V/F_M a zaneste do tabulky a přístroj vypněte.

Postup

7. Měřený list vložte do temperované komory s vodou a vystavte po dobu 10 min teplotě 45 °C.
8. Měřený list vyjměte a opakujte měření v krocích 4-6, pokud list udržíte ve tmě, zkráťte dobu zatemnění na 30s.
9. Opakovaně vložte list do temperované komory a vystavte po dobu 10 min teplotě 45 °C.
10. Měřený list vyjměte a opakujte měření v krocích 4-6.
11. Měření opakujte s dalšími sledovanými listy. Využijte časový posun měření a inkubace jednotlivých paralelně testovaných listů pro zrychlení práce.

PAM-210

WALZ

Chlorophyll Fluorometer

ML	AL	FR	SP
Hz	I	M	R
G	-	+	0

Heinz Walz GmbH
91090 Effeltrich
Germany
Model: PAM-210
S/N: CFMB0214
Made in Germany

WALZ
Mess- und Regeltechnik

CE

PAM-210

WALZ

F0119 V, 36 0000
F0119 V, 36 0000

Chlorophyll Fluorometer

ML	AL	FR	SP
Hz	I	M	R
G	-	+	0

Walz Wetz GmbH
82000 Straubing
Germany
Model: PAM-210
S/N: CFMB0214
Made in Germany

WALZ
CE

PAM-210

WALZ

Chlorophyll Fluorometer

ML	AL	FR	SP
Hz	I	M	R
G	-	+	0

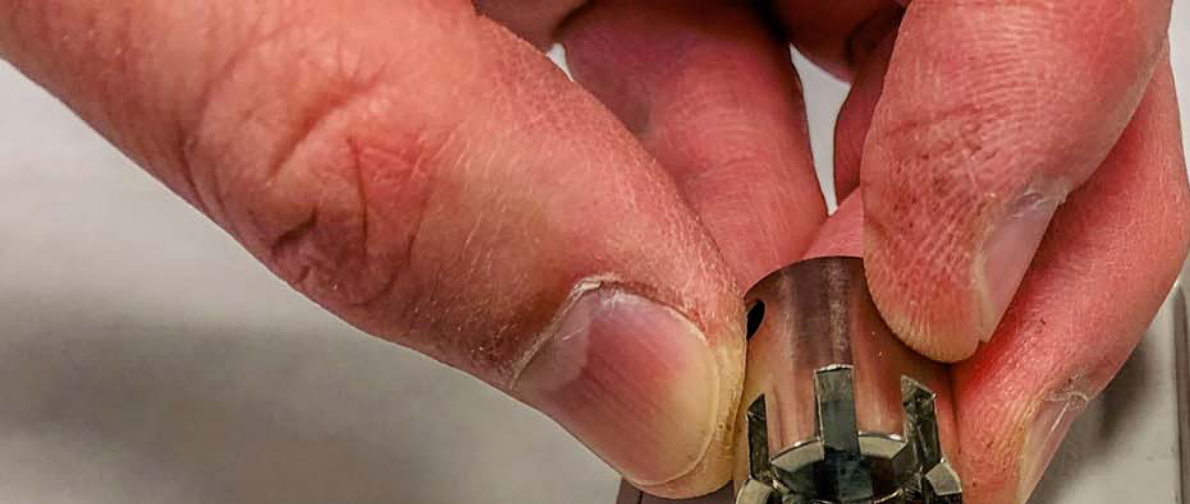

Heinz Walz GmbH
91050 Ellrich
Germany
Model: PAM-210
S/N: CFMB0214
Made in Germany

WALZ
Made and Registered in Germany

CE

PAM-210

Chlorophyll Fluor

PAM-210

WALZ

F0039 Y.36 8000
701 Y.0050 0055

Chlorophyll Fluorometer

ML	AL	FR	SP
Hz	I	M	R
G	-	+	0

WALZ
Model: PAM-210
SN: CPMS014
CE

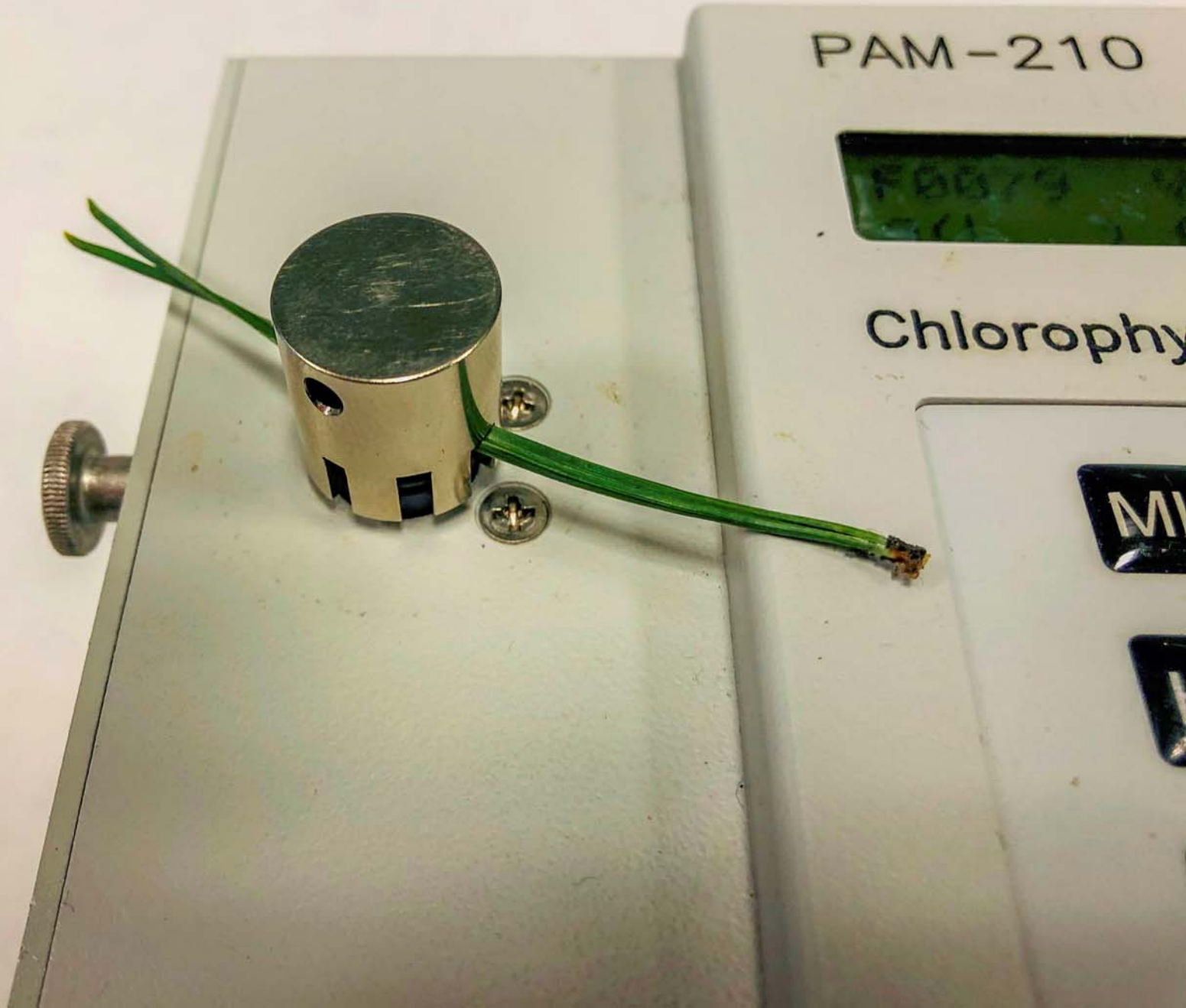

PAM-210

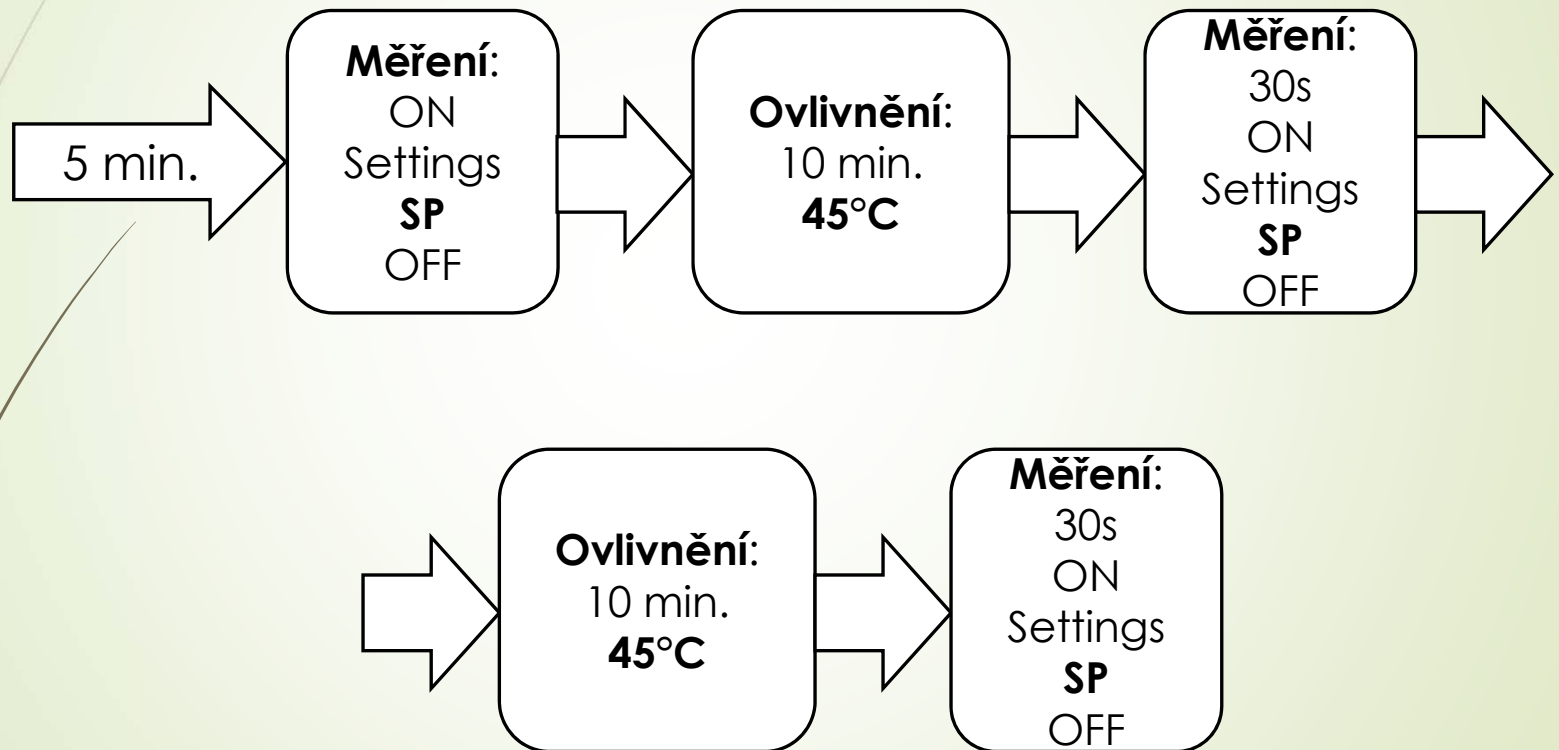
F0079

Chlorophyll

MI

Postup

Fluorescence chlorofylu

	Smetanka 1			Smetanka 2		
	před	po 10min	po 20min	před	po 10min	po 20min
F0						
Fm						
Fv/Fm						
	Jitrocel 1			Jitrocel 2		
	před	po 10min	po 20min	před	po 10min	po 20min
F0						
Fm						
Fv/Fm						
	Habr 1			Habr 2		
	před	po 10min	po 20min	před	po 10min	po 20min
F0						
Fm						
Fv/Fm						
	Borovice 1			Borovice 2		
	před	po 10min	po 20min	před	po 10min	po 20min
F0						
Fm						
Fv/Fm						

Úloha:

Změny základního fluorescenčního poměru (F_V/F_M) jako indikátoru tepelného stresu

Výsledky:

- Presentujte ve formě sloupcových grafů průměrných hodnot jednotlivých parametrů F_0 , F_M , F_V/F_M
- Popište vliv tepelného stresu na fotochemické procesy
  - Doba působení
  - Mezidruhové rozdíly

TAB 1:

<i>Rostlinný materiál</i>	F_0	F_M	F_V/F_M
kontrolní měření			
po 1. tepelném ovlivnění			
po 2. tepelném ovlivnění			